

ViS yttrande gällande förslag till allmänna råd med kommentarer om betyg och provning

I detta yttrande redovisas Vuxenutbildning i samverkan (ViS) synpunkter på Skolverkets remiss *förslag till allmänna råd med kommentarer om betyg och provning* (Dnr 2021:1524). Riksförbundet Vuxenutbildning i Samverkan, ViS, är en branschorganisation för vuxenutbildare. Organisationen representerar offentliga och privata vuxenutbildare över hela Sverige. ViS har inbjudits att lämna synpunkter på ovan angiven remiss.

Prövning

ViS anser att Komvux särskilda art motiverar ett särskilt avsnitt i de allmänna råden utifrån provning som syftar till att belysa de delar som inte har sin motsvarighet i andra skolformer. Avsnittet kan med fördel rubriceras "att organisera för betyg och provning inom Komvux". Det som beskrivs nedan kan ingå i en sådan beskrivning. Provningsen är en omfattande fråga inom Komvux och behoven av stöd och råd kan anses stora.

Var provning får genomföras

Även här är relationen kommun och anordnare relevant att förtydliga. ViS-medlemmar beskriver oklarheter kring detta då elever har rätt att genomföra provningen i vilken kommun som helst. Samtidigt kan en elev inte göra en provning hos en anordnare som inte har avtal med den aktuella kommunen. Ex vis kan eleven inte göra en provning hos *Utbildning AB* i en kommun där företaget inte har entreprenadavtal. Det krävs alltså ett förtydligande av relationen mellan huvudman och kommun, avtal och anordnare.

Erbjudna provningar

Begreppet provningsturister förekommer och föranleder en hel del frågor. Vilka kurser kan man anse anordnas i en kommun, exempelvis i relation till gymnasieskolans utbud och elevens behov. Hur ska provningar annonseras? Kan provningar ta slut vid ett givet provningstillfälle? Hur ska yrkeskurser och specifikt APL-kurser hanteras?

Individuell studieplan och pågående elev

Den individuella studieplanen är central för elever inom Komvux. Huvudmannens ansvar vid tex IKE är hög gällande att den individuella studieplanen revideras. Informationsskyldigheten mellan huvudmän är likvärd hög för att ha möjlighet till revidering. ViS saknar information i de allmänna råden kring hur provning skall dokumenteras i den individuella studieplanen

och vilket ansvar huvudmannen har kopplat till att eleven kan göra en prövning var som helst i landet utan att gå via en huvudman. ViS anser också att det behöver förtydligas vad definitionen av vad som är en pågående elev inom Komvux. Är man pågående om man för tillfället inte är antagen till en kurs, men som har en individuell studieplan där framtida mål och kurser framgår. Detta är viktigt också för att kostnaden för individen för prövning är avgörande av detta.

Betyg och betygskatalog

Idag vilar ett stort ansvar på den vuxne eleven att hantera sina egna betygshandlingar och att medföra dessa till hemkommunen vid behov av samlat betygsdokument. Likaså om eleven vid senare tillfälle behöver kopia av betyg. Sannolikt kan osäkerhet kring var betyget utfärdades uppstå. Stöd i rutiner kring detta är relevanta.

Nationella prov

De nationella provens betydelse för betyg och därmed i genomförandet av prövning har ökat på senare år. Det skiljer sig åt mellan huvudmännen och i entreprenaden om proven används i prövning. Ett förtydligande borde kunna göras. Vi bör samtidigt vara medvetna om att elever redan idag gör nationella prov i en kurs flera gånger och det kan sannolikt inträffa att eleven gör samma prov mer än en gång.

Betyg

ViS vill lyfta vikten av att göra tydliga beskrivningar i de allmänna råden av de begrepp som kommer att användas i och med de nya bestämmelserna om hur betyg skall sättas samt att det på ett enkelt sätt går att utläsa vilka skolformer som omfattas av de olika avsnitten och beskrivningarna då de allmänna råden riktas mot så många skolformer. Komvux har dessutom flera olika typer av betygssättning att arbeta med, som tex SFI och grundläggande Vuxenutbildning där man numera endast bedöms mot ett godkänt kontra icke Godkänt betyg mot tidigare F-A skala.

Former för organisering

Huvudmannens möjligheter att erbjuda utbildning inklusive prövning i egenregi samt på entreprenad genom upphandling och auktorisation medför i vissa fall otydlighet kring ansvar och genomförande. KLIVA-utredningen visade på detta och beskrev det som "risk för försvagad styrkedja". Genom att förtydliga kan syftet med regleringarna uppnås.

Distansstudier

Distansutbildningen är omfattande inom Komvux. Även om utbildningen exempelvis ska ge elever samma allsidiga bedömning av kunskaper är kontakten mellan lärare och elev och sannolikt även bredden i underlag för betyg mindre på distans än till exempel gymnasieskolan. Mängden laborationer, muntliga examinationer och elevens möjligheter att visa sina kunskaper vid mer än ett tillfälle kan vara exempel på sådant som i praktiken behöver utvecklas.

Enstaka kurser och kurslängd

Läroplanen har i vissa fall en svagare koppling till elevens kunskapsutveckling i Komvux än i andra skolformer givet att en elev förutom i yrkespaket och sammanhållen utbildning inom

utbildningsplikten inte läser en utbildning som är just sammanhållen. Exempelvis kan fokus på utveckling av digital kompetens vara svår att hitta en röd tråd i när eleven läser enstaka kurser över tid.

5-veckorskurser är vanligt förekommande inom Komvux och lärarens möjligheter att skaffa ett brett och allsidigt underlag för bedömningen kan vara bristfälligt. Därför bör huvudmannen göra ett grundligt övervägande om kurslängd med hänsyn taget till detta. ViS ser fördelar med att verka stödjande i den delen av arbetet med betyg.

Marie Egerstad
Ordförande
Vuxenutbildning i Samverkan

